

TÁMOP-5.6.3-12/1-2012-0001 „A fogvatartottak többszakaszos, társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációja és az intenzív utógondozás modellje”

Az "ördög" maga

...mese a valóságról...

(H. Ádám, a továbbiakban „Ördög”) A gyermekvédelem hálójából kicsúszott, túlélte. Most vidáman ül velem szemben, új életet kezdett. Beceneve a régi életét tükrözi. A gyerekkort, ami maga volt a pokol, így nem meglepő, hogy "ördög" lett belőle. Karjain tetoválás, mely stigmatizálja múltbéli énjét. Az utcán élt, bár ez talán nem is jó kifejezés, inkább túlélte. Gyermekkorában szülei elváltak, ő az apához került. A verések mindennaposak voltak, az apát vélhetően saját kudarcára emlékeztette a gyerek, a fiú, aki mindennapos vendég volt a gyermekkórházak osztályain. "Leesett a lépcsőn! Nem figyelt oda! Már megint a bicikli! A játszótéren összeverekedett egy másik gyerekekkel!" - és így tovább. A szociális szférában manapság már nem ismeretlen ez a jelenség. Fiatalkorában még más volt a szlogen: „Az asszony köténye sok mindent eltakar!” - és el is takart volna, ha lett volna anya. Egy édesanya, aki hiányzott a mindennapokból. Az értékek és a normák elsajátításának színterévé az utca vált, és a „befogott pokolfajzatot” majd mindegyik gyermekgondozó intézet kivetette magából. Szinte nincs is Budapesten olyan gyermekotthon, ahol nem fordult volna meg. 13 évesen egy teljes testre kiterjedő életveszélyes abúzus után az utcát választotta, elege lett a verésből. Az utca pedig a maga kegyetlen valóságával megismertette mindazzal, amit adni tudott. Drog, alkohol, bűnügyek. Nem ő az egyetlen. Napjainkban Magyarországon számtalan gyerek éli most is újra át az ő egykori életét. A családon belüli erőszak ma is sok családot érint és csaknem 30 gyerek hal meg évente bántalmazás következtében¹. A "túlélőkről" nincs pontos adatunk. Az anyaóvók lakói és a drámák szereplői tudnának csupán mesélni hitelesen arról, mi folyik otthon a "családi szeretet árnyékában". Ördög sorsa is megpecsételődött gyermekkorában, mely helyzet természetesen még nem ad felmentést későbbi tettei alól. A büntetés- végrehajtási intézetben, ítélete alapján jogszerűen tölti büntetését mindazért, amit elkövetett. Talán ennek is köszönheti, hogy még él és nem sodorta magával az utca és nem került ténylegesen, Dante - Isteni színjátékának szereplőjeként a pokol bugyrai közé. Életében a pozitív változást a gyermeke születése hozta. Egy hagyományos családmodell részeként felnőtt nő, úgy látszik mégis meg tudta szelídíteni. Ördög talán még maga sem fogta fel azt a változást, amit gyermeke a "kis hölgy" világrajövele okozott az életében. Barátnője a globalizáció modern eszközeinek köszönhetően egy közösségi oldalon megkereste ördög édesanyját, és felvette vele a kapcsolatot fia támogatásának érdekében. A bírósági tárgyaláson az addig csak látens anyaként fellépő szülő már megjelent, hogy erősítse benne a reményt és kitartást az új élet kezdete felé. Ördög elmondása szerint a bizalom nehezen épült ki irányába, s nem is a tárgyalás, hanem az utána következő rendszeres, bv-ben zajló kapcsolattartás erősítette meg, hogy nem csak ő, hanem anyja is változni próbál. Ördög ma már több tekintetben erősebb, ha kiengedik, várni fogja gyermeke édesanyja, valamint saját édesanyja

¹ Országos Gyermekegészségügyi Intézet (HVG.2011.07.06)

is, aki az "anyám" -szóból egyszer talán tényleg "édesanyámmá" válik. A Támop 5.6.3² segít ördögnek, hogy az új út, amire lépni készül, stabilabb legyen. Múltjához és lehetőségeihez képest átlagon felüli intellektust mutat. Pszichésen stabil, tisztábban van tettei következményeivel. A program számára nem kevéssé a reintegrációban, hanem mindinkább az integrációban segít. Jár csoportos és egyéni foglalkozásokra, valamint elvégzett egy kommunikációs és egy önismereti tréninget is. Idén 29 éves, készül a szakmaképzésre. Beszélgetéseink során alig tudom visszaterelni a realitás talajára, elindult a pozitív változás útján. Ördög még nem "angyal", vélhetően nem is lesz az soha, de ha ezen túl nem fog éjszakánként arra riadni, hogy meg kell védenie magát, ha már a tudatába égett önvédelemben fektetett energiáját a családjá felé fogja fordítani, azt gondolom megérte az erőfeszítés. Kétség kívül hasznos a társadalmi összefogás e területen is, s mindezt leginkább akkor lehet lemérni, amikor egy- egy beszélő alkalmával felcsillan a szeme, mert látja saját kis "angyalát" kedvese karjaiban, aki sandán és szégyenlősen mutogat a az egyenruhás "mumusokra". Ördög ilyenkor révbe ér, és átváltozik azzá az apává, aki neki soha sem volt, de mindig vágyott rá.

Jakab Anriett Judit

Fővárosi Büntetés- végrehajtási Intézet
Reintegrációs tanácsadó - Nemzeti Munkaügyi Hivatal